

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและเรียบเรียงองค์ความรู้เดิมและใหม่ ทางด้านซากดึกดำบรรพ์เด่นของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้แก่ ไม้กลายเป็นหิน ช้างดึกดำบรรพ์และไดโนเสาร์ โดยใช้วิธีการตรวจสอบเอกสาร สืบรวจเก็บข้อมูลในภาคสนาม และวิเคราะห์จำแนกโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษา พบไ้ม้กลายเป็นหินแล้ว 11 วงศ์ 19 สกุล 50 ชนิด โดยไ้ม้กลายเป็นหินอายุเก่า ซึ่งเป็นจำพวกไ้ม้สน มีอายุอยู่ในช่วง 190-100 ล้านปีก่อน พบในเขตอำเภอมัญจาคีรี ปากช่อง สีคิ้วและกิ่งอำเภเทพารักษ์ ไ้ม้กลายเป็นหินอายุใหม่ ซึ่งมีจำนวนเป็นส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วง 16-0.8 ล้านปีก่อน พบในพื้นที่มากกว่า 10 อำเภอทางตอนกลางและตอนเหนือของจังหวัด ส่วนช้างดึกดำบรรพ์ พบถึง 8 สกุลจาก 42 สกุลที่พบทั่วโลก เช่น ช้างพังงาอมโฟซีเรียม ช้างงาจอโบโปรไดโนซีเรียม ช้างงาเลียมโปรตานันคัส ฯลฯ โดยเป็นช้างดึกดำบรรพ์ที่เคยมีชีวิตอยู่ในช่วง 16-0.8 ล้านปีก่อน แหล่งพบสำคัญ คือ บ่อทรายริมแม่น้ำมูลในอำเภอดอนเจดิมพระเกียรติ สำหรับไดโนเสาร์ พบแล้ว 6 สกุล มีอายุประมาณ 100 ล้านปีก่อน มีทั้งพันธุ์กินพืชและกินเนื้อ เช่น สกุลสยามโมไทรันนัส ภูเวียงโกซอร์ส พวกอิกัวโนดอนทิด บางสกุลพบเป็นครั้งแรกของประเทศไทย เช่น สกุลไดโนเสาร์ปากเบ็ดแฮดโครซอร์ แหล่งพบสำคัญ คือ อำเภอเมืองนครราชสีมา

ผลการศึกษา สรุปได้ว่า จังหวัดนครราชสีมามีทรัพยากรธรรมชาติซากดึกดำบรรพ์โดดเด่นมากจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย โดยเฉพาะทั้งด้านปริมาณและความหลากหลายด้านชนิด บางชนิดนอกจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น เอป (Ape) ที่เป็นบรรพบุรุษของลิงอุรังอุตัง ได้รับการจำแนกโดยกรมทรัพยากรธรณีเมื่อ พ.ศ. 2547 ให้เป็นสกุลใหม่และชนิดใหม่ของโลก คือ *Khoratpithecus piriyai* ดังนั้น จากผลการศึกษาครั้งนี้ น่าจะได้แนวทางในการสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่น ในการวิจัย พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งพบ เพื่อจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ อุทยาน ศูนย์การเรียนรู้หรือพื้นที่มรดกโลก รวมทั้งการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดและประเทศต่อไป

Abstract

177789

This research aims to collect, revise and reorganize the former and new knowledge concerning the unique fossils, petrified wood, fossil elephants and dinosaurs found in Nakhon Ratchasima by verifying the documents, collecting fieldwork data and analyzing the classification of the fossils by the specialist.

As a result of the study, it was found that the petrified wood could be classified into 11 families 19 genera and 50 species. The age of old petrified wood found in Wang Nam Keow, Pakchong, Sikiew and Theparak District was approximately between 190-100 million years ago. The new petrified wood found in more than 10 districts in the central and the northern part of the province was about 16-0.8 million years ago. Fossil elephant could be classified into 8 genera out of 42 genera found on earth. These were the fossil of *Gomphotherium*, *Prodeinotherium*, *Protanancus* etc. The location, in which fossil elephants were mainly found, was in the sand pit near the Mun River in Chalerm Prakiat District. In addition, 6 genera of carnivorous and herbivorous dinosaurs of about 100 million years ago were also found, This dinosaurs included the *Siamotyrannus*, *Phuwiangosaurus*, Iguanodontid. Some of group were first found in Thailand such as Hadrosaur, which was found in Nakhon Ratchasima.

It can be concluded that Nakhon Ratchasima is one of the unique locations of fossils. A large number and biodiversity of fossils were found in this province. In addition to the above, fossil of ape, which was the ancestor of Orang Utan was also found and was classified by the Department of Mineral Resources in 2004. It was classified *Khoratpithecus piriya*.

As a result of this study, the research could be supported by the government and the private sectors to develop and conserve the locations where the fossils were discovered. The museum, park or learning center could be established as the world heritage and tourist attraction of the province and the country.